

Zmiany w elektronicznym postępowaniu upominawczym i zmiany w elektronicznych doręczeniach w świetle nowelizacji¹ Kodeksu postępowania cywilnego z 27.11.2017 r.²

dr Berenika Kaczmarek-Templin³

Celem niniejszego opracowania jest analiza projektowanych zmian Kodeksu postępowania cywilnego w przedmiocie elektronicznego postępowania upominawczego i elektronicznych doręczeń oraz ocena skutków nowelizacji. Elektroniczne postępowanie upominawcze funkcjonuje od kilku lat, jednakże potrzebne są modyfikacje, które usprawnią postępowanie. Elektroniczne doręczenia, które byłyby skuteczne w ramach całej procedury cywilnej, wymagają wprowadzenia odpowiednich przepisów szczegółowych, dlatego też projektowana nowelizacja wychodzi naprzeciw oczekiwaniom. W artykule przeprowadzona została wnikliwa ocena konsekwencji nowych przepisów oraz zaproponowane zostały zmiany, które pozwoliłyby zachować cele nowelizacji przy jednoczesnym uniknięciu wątpliwości i rozbieżności, które mogą się pojawić w odniesieniu do projektowanych norm.

Uwagi wstępne

Elektroniczne postępowanie upominawcze istnieje w polskim procesie cywilnym od 1.1.2010 r.⁴. Wprowadzono je jako jedno z postępowań odrębnych, które ma charakter fakultatywny, to jest zależny wyłącznie od woli powoda. Tylko on jest władny zainicjować postępowanie w takim trybie poprzez złożenie pozwu drogą elektroniczną za pośrednictwem dedykowanego systemu teleinformatycznego sądu.

Ten szczególny rodzaj postępowania może być prowadzony przez wybrany jeden sąd w kraju, to jest SR Lublin Zachód. Z uwagi na to, że większość czynności prowadzona jest w postaci elektronicznej, kwestia właściwości sądu pozostaje bez znaczenia.

Obecny model postępowania zakłada, że elektroniczne postępowanie upominawcze może mieć charakter samodzielny i niezależny od innych postępowań, a jego efektem może być nakaz zapłaty o walorze tytułu wykonawczego, jeśli pozwany skutecznie nie wniesie sprzeciwu. Jednakże w sytuacji gdy okaże się, że stwierdzono brak podstaw do wydania nakazu zapłaty lub gdy pozwany skutecznie wniesie środek odwoławczy, elektroniczne postępowanie upominawcze staje się jedynie etapem wstępnym rozpoznania sprawy w trybie zwykłym (ewentualnie z uwzględnieniem innych postępowań odrębnych).

Ustawodawca dostrzegł wiele niedogodności wiążących się z takim modelem postępowania, w tym konieczność uzupełniania braków formalnych pozwu, uzupełniania ewentualnych dowodów i uzupełniania opłat sądowych. Konieczność dopasowania sprawy do wymogów ogólnych często wiąże się z długim upływem czasu, kiedy to pozew złożony w elektronicznym postępowaniu upominawczym trafi fizycznie do sądu właściwego.

Zmiana modelu elektronicznego postępowania upominawczego

Ustawodawca uznał, że należy zachować możliwość inicjowania i prowadzenia postępowania upominawczego elektronicznego po to, by strony mogły korzystać z jego dobrodziejstw (takich jak uproszczone wymogi formalne, niższe opłaty i szybkość postępowania). Jednakże, by zniwelować jego niedogodności, zdecydował się na zmianę jego modelu.

Artykuły: 505³³, 505³⁶ oraz 505³⁷ KPC w nowym, projektowanym⁵ brzmieniu wraz z jednoczesnym uchyleniem art. 505³² oraz 505³⁴ KPC doprowadzą do przerwania więzi pomiędzy elektronicznym postępowaniem upominawczym a dalszym postępowaniem procesowym. Nastąpi to przez utratę mocy nakazu zapłaty i umorzenie postępowania w razie skutecznego wniesienia od nakazu zapłaty bądź w razie stwierdzenia braku podstaw do wydania nakazu zapłaty przez umorzenie postępowania.

Po nowelizacji utrwalony zostanie krótki byt elektronicznego postępowania upominawczego, które zakończy się wydaniem nakazu zapłaty lub wydaniem postępowania o umorzeniu postępowania.

¹ Projekt zmiany ustawy Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw przedłożony w Rządowym Centrum Legislacji 27.11.2017 r. przez Ministra Sprawiedliwości.

² Artykuł powstał w wyniku realizacji projektu badawczego w ramach programu NCN Sonata 6 pt. Zasady procesowe a elektroniczny obieg dokumentów w procesie cywilnym (Nr 2013/11/D/HS5/01449).

³ Uniwersytet Opolski.

⁴ Przepisy regulujące elektroniczne postępowanie upominawcze wprowadzone zostały do Kodeksu postępowania cywilnego ustawą z 9.1.2009 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw, Dz.U. Nr 26, poz. 156 ze zm.

⁵ Projekt zmiany ustawy Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw przedłożony w Rządowym Centrum Legislacji 27.11.2017 r. przez Ministra Sprawiedliwości.

Polskie elektroniczne postępowanie upominawcze wzorowane było na rozwiązaniu angielskim (elektroniczne postępowanie *Money claim on line*) i częściowo niemieckim (*Mahnverfahren*)⁶. Projektowana zmiana modelu tego postępowania zbliży polskie rozwiązanie do niemieckiego, w którym postępowanie upominawcze stanowi swoiste sądowe wezwanie do zapłaty. Brak reakcji pozwanego powoduje usankcjonowanie obowiązku uiszczenia żądanej przez powoda kwoty. Natomiast podjęcie obrony przez pozwanego powoduje konieczność prowadzenia zwykłego procesu. Takie rozwiązanie powielone będzie przez projektowane nowe polskie rozwiązanie.

Kontynuacja postępowania

Umorzenie elektronicznego postępowania upominawczego nie będzie stanowiło dla strony, w dalszym ciągu zainteresowanej dochodzeniem roszczenia, przeszkody do wszczęcia postępowania w trybie zwykłym (z ewentualnym uwzględnieniem postępowań odrębnych) i kontynuacji sporu sądowego.

Powód będzie mógł w dowolnym czasie zainicjować dalsze postępowanie procesowe, jeśli nie dojdzie do przedawnienia roszczenia. Jednakże, w sytuacji gdy zdecyduje się na szybkie wytoczenie powództwa przeciwko pozwanemu o to samo roszczenie, to jest w terminie miesiąca od uprawomocnienia postanowienia o umorzeniu postępowania, skutki prawne, które ustawa wiąże z wytoczeniem powództwa, następują z dniem wytoczenia powództwa w elektronicznym postępowaniu upominawczym.

Zachowanie skutków procesowych wcześniejszego postępowania upominawczego oznacza, że zachowane będzie ewentualne przerwanie biegu przedawnienia roszczenia⁷, a także że pierwotny termin wytoczenia powództwa będzie mógł stanowić podstawę do rozpoczęcia terminu naliczania odsetek.

Pewnym *novum* będzie także rozwiązanie dotyczące kosztów postępowania. Na żądanie stron sąd, rozpoznając sprawę, uwzględni koszty poniesione przez strony w elektronicznym postępowaniu upominawczym.

Strona zainteresowana zachowaniem korzyści z uprzedniego elektronicznego postępowania upominawczego będzie zobowiązana zwrócić uwagę sądu na ten fakt, a także wykazać, że takie postępowanie faktycznie się toczyło. Sąd, przed którym wytoczono powództwo w elektronicznym postępowaniu upominawczym, nie będzie przekazywał z urzędu informacji o postępowaniu do sądu właściwości ogólnej.

Powód, który zdecyduje się na kontynuację postępowania w trybie zwykłym, będzie mógł skierować pozew wedle swojego wyboru zarówno do sądu właściwości ogólnej, jak i do sądu właściwości przemiennej, a nawet do sądu właściwości umownej. W obecnym modelu taka opcja została wykluczona, gdyż w razie wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty

sprawa trafia do sądu właściwości ogólnej, nawet jeśli strony są związane umową prorogacyjną.

Podobieństwa do postępowania pojednawczego

Proponowany przez nowelizację z 27.11.2017 r. model elektronicznego postępowania upominawczego przypomina pod pewnymi względami postępowanie pojednawcze.

W sytuacji gdy obie strony są zainteresowane szybkim zakończeniem sprawy lub gdy roszczenie nie jest sporne, postępowanie może się zakończyć nakazem zapłaty, czyli podobnie jak w przypadku postępowania pojednawczego – ugodą.

Jedno i drugie postępowanie może poprzedzać zwykłe postępowanie procesowe, czyli stanowić swego rodzaju zamianifestowanie woli powoda sądowego dochodzenia roszczenia oraz preludium do zwykłego postępowania procesowego. W żadnym z tych postępowań nie prowadzi się postępowania dowodowego i weryfikacji żądania zgłoszonego przez inicjatora postępowania. Sąd nie ma także prawa ingerencji ani możliwości modyfikacji roszczenia strony.

W obu postępowaniach przewidziano możliwość uwzględnienia kosztów ich prowadzenia w orzeczeniu kończącym następcze postępowanie procesowe.

Doręczenia za pośrednictwem Portalu Informacyjnego

Nowelizacja z 27.11.2017 r. wprowadza także zmiany dotyczące doręczeń. Na uwagę zasługuje przede wszystkim usankcjonowanie zapoznawania się z aktami sprawy (czynnościami sądowymi) za pośrednictwem Portalu Informacyjnego⁸. Generalnie taki zabieg należy ocenić pozytywnie, jednakże dokładna analiza przepisu dostarcza uwag krytycznych.

Zgodnie z projektowanym art. 131² § 1 zapoznanie się z pismem sądowym przez użytkownika Portalu Informacyjnego, o którym mowa w art. 175h ustawy z 27.7.2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych⁹, jest równoznaczne z jego doręczeniem. Doręczenie następuje w dniu odczytania pisma.

⁶ B. Kaczmarek-Templin, [w:] J. Gołaczyński (red.), Elektroniczne postępowanie upominawcze. Komentarz, Warszawa 2010, s. 39–52, a także B. Kaczmarek, [w:] J. Gołaczyński (red.), Informatyzacja postępowania sądowego w prawie polskim i prawie wybranych państw, Warszawa 2009, s. 77–79.

⁷ W kwestii przerwania biegu przedawnienia przez wytoczenie powództwa w elektronicznym postępowaniu upominawczym wypowiedział się już SN w uchwale z 21.11.2013 r., III CZP 66/13, OSNC 2014, Nr 7–8, poz. 72.

⁸ O Portalu Informacyjnym zob. B. Kaczmarek-Templin, Zasady procesowe a informatyzacja postępowania cywilnego, [w:] I. Gil (red.), Transformacje postępowania cywilnego w postępowaniach rozpoznawczych, Sopot 2017, s. 287; A. Zalesińska, Wpływ informatyzacji na założenia konstrukcyjne procesu cywilnego, Warszawa 2016, s. 106–114; A. Zalesińska, T. Januszkiewicz, Udostępnianie akt sądowych on-line przy wykorzystaniu dedykowanych portali internetowych, Człowiek i Dokumenty 2013, Nr 1, s. 55–58.

⁹ T.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 23 ze zm.

Z Portalu Informacyjnego najczęściej korzystają profesjonalni pełnomocnicy (adwokaci, radcowie prawni, rzecznicy patentowi, radcowie Prokuratury Generalnej Skarbu Państwa), chociaż nie ma przeszkód, by korzystały z niego same strony postępowania.

Pewien problem z korzystaniem z Portalu Informacyjnego wiąże się z tym, że obecnie istnienie wiele portali, a każdy z nich jest prowadzony niezależnie przez każdą apelację sądową. W przypadku gdy jeden pełnomocnik prowadzi sprawy w sądach różnych apelacji, kłopotliwe może być weryfikowanie momentu odczytania doręczanych pism.

Moment doręczenia

Zastrzeżenia budzi określenie momentu, w którym następuje doręczenie. Z projektowanego art. 131² § 1 wynika, że mogą być dwa alternatywne momenty doręczenia. Pierwszy, gdy użytkownik Portalu Informacyjnego zapoznał się pismem sądowym, i drugi, gdy pismo odczytał. Analiza semantyczna słów „zapoznać się” i „odczytać” wskazuje, że nie są to pojęcia tożsame. Termin „zapoznać się” jest pojęciem, które wiąże się z dokładnym poznaniem, wdaniem się w szczegóły, dokonaniem analizy¹⁰. Zapoznanie się z treścią pisma oznacza uważne rozważenie jego treści, przeanalizowanie jego znaczenia, czyli przyswojenie jego treści ze zrozumieniem. Natomiast „przeczytanie” nie zawsze będzie odnosiło się do zgłębienia znaczenia treści pisma, może się ono wiązać z pobieżnym, skrótowym przejrzeniem jego zawartości.

Na marginesie dodać można, że zgodnie z definicją zawartą w Słowniku języka polskiego PWN zapoznać się to poznać coś nowego¹¹, natomiast w przypadku doręczeń sądowych obejmują one także pisma, których treść jest już stronie znana, na przykład gdy strona złożyła wniosek o wydanie odpisu wyroku ze stwierdzeniem prawomocności bądź o wydanie kserokopii jakiegoś dokumentu znajdującego się w aktach sprawy.

Zasadniczo nie ma możliwości weryfikacji momentu odczytania pisma, i to zarówno w przypadku doręczeń tradycyjnych (dotyczących materialnego nośnika), jak i w przypadku doręczeń elektronicznych. Do tej pory uznawano, że doręczenie następuje z chwilą, kiedy adresat uzyskał możliwość zapoznania się z treścią kierowanej do niego korespondencji. Dla skuteczności doręczenia nie miało nigdy znaczenia, czy adresat faktycznie przeczytał otrzymane pismo.

Nie jest zrozumiałe, w jakim celu w jednym przepisie pojawia się taki dualizm. Wydaje się, że jest to niedopatrznie ustawodawcy. Możliwe, że chodziło o zwrócenie uwagi na okoliczność, że użytkownik Portalu Informacyjnego (w szczególności adwokat lub radca prawny) może mieć dostęp do wielu spraw i konieczna jest granularyzacja doręczeń. Jednakże nie jest zasadne, by użytkownik dokonywał

wyboru pisma, które chce w danym momencie odebrać, tak by korzystnej kreować swoją pozycję procesową.

Doręczenia za pośrednictwem Portalu Informacyjnego a doręczenia elektroniczne

Do niedawna sztandarowym przykładem doręczeń elektronicznych w Kodeksie postępowania cywilnego było elektroniczne postępowanie upominawcze¹². W postępowaniu tym doręczenia dokonywane są za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego to postępowanie. Momentem doręczenia jest chwila, w której użytkownik zaloguje się do systemu i uzyska wgląd do akt sprawy. We wrześniu 2016 r. weszła w życie kolejna nowelizacja Kodeksu postępowania cywilnego¹³, wprowadzająca tzw. elektroniczne biuro podawcze, to znaczy możliwość składania do sądu pism i odbierania korespondencji z sądu drogą elektroniczną (doręczenia elektroniczne).

System doręczeń uprzednio właściwy dla elektronicznego postępowania upominawczego, a teraz także przewidziany do elektronicznego biura podawczego, funkcjonalnie odpowiada systemowi doręczeń tradycyjnych, gdyż przede wszystkim w podobny sposób uregulowano moment doręczenia, który utożsamiany jest z momentem uzyskania możliwości zapoznania się z treścią pisma. Z uwagi na to, że Portal Informacyjny jest także systemem teleinformatycznym, zasadne byłoby zatem uregulowanie doręczeń w sposób identyczny, zwłaszcza, że przepisy o doręczeniach w ramach doręczeń elektronicznych pozostaną bez zmian. W przeciwnym razie pozostaną dwa różne modele doręczeń, w zależności od tego, w jakim systemie będą dokonywane. Nie znajduje to jednak żadnego uzasadnienia ani technicznego, ani funkcjonalnego, ani prawnego.

Rozporządzenia wykonawcze

Warto także zwrócić uwagę na delegację do wydania rozporządzeń wykonawczych. Obecnie w odniesieniu do doręczeń elektronicznych, zgodnie z art. 131¹ § 3 KPC, Minister Sprawiedliwości, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji, określa w drodze rozporządzenia tryb i sposób

¹⁰ Porównaj synonimy słowa „zapoznać się” wskazane na stronie: <https://synonim.net/synonim/zapoznac+się> (dostęp z 31.3.2018 r.).

¹¹ Zob. <https://sjp.pwn.pl/slowniki/zapoznac%20sie.html> (dostęp z 31.3.2018 r.).

¹² Wcześniej była także możliwość elektronicznych doręczeń w postępowaniu rejestrowym. Zob. także I. Wolwiak, *Doręczenia w postępowaniu cywilnym*, Warszawa 2015, s. 312–315.

¹³ Ustawa z 10.7.2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw, Dz.U. poz. 1311 ze zm. Ustawa ta weszła w życie 8.9.2016 r.

dokonywania doręczeń elektronicznych, mając na względzie zapewnienie skuteczności doręczeń oraz ochronę praw osób, którym pisma są doręczane. Wydaje się, że powyższy przepis mógłby odnosić się także do doręczeń dokonywanych za pośrednictwem Portalu Informacyjnego, zwłaszcza że ma on także zastosowanie do elektronicznego postępowania upominawczego. Projektowany art. 131² § 2 wprowadza dodatkowy element, który powinien znaleźć się w rozporządzeniu wykonawczym, to jest „sposób przekazywania danych potwierdzających doręczenie z systemu Portalu Informacyjnego do systemów obsługujących postępowanie sądowe”. W obecnym stanie prawnym rozporządzenie w sprawie doręczeń elektronicznych odnosi się także do tej kwestii, mimo że nie została ona wprost wymieniona w art. 131¹ § 3 KPC.

Doręczenia w dni wolne od pracy i w porze nocnej

Porównując art. 131¹ KPC z projektowanym art. 131² KPC, należy zwrócić uwagę także na to, że regulacja zawarta w tym drugim przepisie jest niekompletna. Ustawodawca zdaje się zapomnieć o istnieniu art. 134 § 1 KPC. Nie byłoby racjonalne zachowanie obowiązku uzyskiwania uprzedniego zarządzenia prezesa sądu, by doręczenie za pośrednictwem Portalu Informacyjnego mogło być dokonywane w dniu ustawowo uznane za wolne od pracy, jak również w porze nocnej. Tym bardziej że ustawodawca wcześniej zadbał o wyłączenie stosowania tego przepisu w przypadku doręczeń elektronicznych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, który nie obejmuje Portalu Informacyjnego.

Termin uznania doręczenia za skuteczne

Dość interesujące jest również rozwiązanie przyjęte w doręczeniach poprzez Portal Informacyjny, dla których ustawodawca nie przewidział żadnego terminu końcowego, po którym następowałoby uznanie doręczenia za dokonane. Generalnie polski model doręczeń akceptuje okoliczność, że bierność adresata okaże się równoznaczna ze skutecznym dokonaniem doręczenia. Takie rozwiązanie w odniesieniu do doręczeń za pośrednictwem operatora pocztowego przewiduje art. 139 KPC i n., natomiast dla doręczeń elektronicznych art. 131¹ § 2 KPC. Brak analogicznego przepisu dla doręczeń przez Portal Informacyjny będzie rodził znaczące konsekwencje prawne. Będzie to dodatkowe narzędzie dla użytkowników Portalu Informacyjnego, którzy okażą się przegrany w sprawie, na przedłużenie terminu uprawomocnienia orzeczenia. W skrajnych przypadkach byłoby możliwe doprowadzenie do sytuacji, gdy nigdy nie dojdzie do prawomocnego zakończenia postępowania, kiedy to użytkownik nigdy więcej

nie zaloguje się do swojego konta w Portalu i nie zapozna się z pismem sądowym. Z rozwiązania takiego na pewno ucieszą się pełnomocnicy (adwokaci, radcowie prawni), którzy będą mogli udać się na urlop dłuższy niż dwa tygodnie bez obawy, że upłynie im jakiś termin dokonania czynności procesowej, jeśli nie zalogują się w tym czasie do Portalu i nie zapoznają się z treścią pism sądowych, żaden termin nie rozpocznie biegu. Wątpliwe jest jednak, czy istotnie taka była intencja ustawodawcy.

Postulaty do nowelizacji

Wydaje się, że wprowadzenie art. 131² § 2 do Kodeksu postępowania cywilnego nie jest rozwiązaniem optymalnym. Lepszym zabiegiem byłoby wprowadzenie dodatkowego ustępu do art. 131¹ lub ewentualnie rozbudowa samego § 1 o wyszczególnienie Portalu Informacyjnego z systemu teleinformatycznego, do jakiego odwołuje się ten przepis.

Jeśli jednak ustawodawca zdecyduje się pozostawić oddzielny przepis dotyczący doręczeń przez Portal Informacyjny, będzie to wymagało interwencji przez uzupełnienie regulacji w wyżej wskazanym zakresie.

Doręczenia elektroniczne pomiędzy pełnomocnikami

W związku z funkcjonującym już od wielu lat nakazem wzajemnego doręczania sobie przez profesjonalnych pełnomocników (adwokatów, radców prawnych, rzeczników patentowych, radców Prokuratury Generalnej Skarbu Państwa) odpisów pism procesowych z załącznikami w toku sprawy ustawodawca, rozszerzając zakres doręczeń elektronicznych, uznał, że i w tym zakresie należy wprowadzić nowe możliwości. Zgodnie z projektowanym art. 132 § 1³ KPC „pisma, o których mowa w § 1, pełnomocnicy, o których w nim mowa, doręczają sobie nawzajem wyłącznie w formie elektronicznej, jeżeli złożą sądowi zgodne oświadczenia odpowiedniej treści i podadzą do wiadomości sądu używane dane adresowe, w szczególności adres poczty elektronicznej lub numer faksu. Oświadczenia nie podlegają odwołaniu, a zastrzeżenia warunku lub terminu uważa się za niebyłe. W uzasadnionych przypadkach sąd może zarządzić odstąpienie od takiego sposobu doręczania”. Jednakże i tu znajdują się uchybienia. Przepis § 1, do którego się odwołano, wcale nie posługuje się sformułowaniem „pełnomocnik”, podobnie jak przepis § 1². Kodeks postępowania cywilnego raczej nie posługuje się terminem „pełnomocnik”, a enumeratywnie wylicza adwokatów, radców prawnych, rzeczników patentowych, radców Prokuratury Generalnej Skarbu Państwa. Tym bardziej zdziwienie może budzić zastosowanie różnej nomenklatury w ramach jednej jednostki redakcyjnej (artykułu). Ponadto odwołanie do „formy elektronicznej” pism procesowych może sugerować, że chodzi o formę elektroniczną

w rozumieniu formy czynności prawnych, zwłaszcza że dalsza część przepisu odnosi się do zastrzeżenia warunku lub terminu.

Doręczenia faksem

Kolejna nieścisłość dotyczy faksu, który z technicznego punktu widzenia nie jest zaliczany do elektronicznej formy komunikacji. Odwołanie do faksu jest dość oryginalne, gdyż w Polsce usługi faksu nie upowszechniły się, jak choćby w Niemczech, gdzie przekaz faksowy stanowi jedną z dróg komunikacji z sądem¹⁴.

Możliwość przesyłania i odbierania pism faksem została zastrzeżona jedynie dla profesjonalnych pełnomocników. Rozwiązania takiego nie przewidziano dla komunikacji stron z sądem.

Jeszcze do niedawna obowiązywał pogląd zaprezentowany przez SN w postanowieniu z 27.5.2015 r.¹⁵, zgodnie z którym pismo procesowe wniesione faksem wywołuje skutki prawne dopiero z chwilą przybicia na nim prezentaty pracownika sądu, samo wniesienie pisma faksem nie jest równoznaczne z zarejestrowaniem go w ewidencjach sądu.

Ciekawy pogląd został wyrażony także przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie w wyroku¹⁶ z 5.12.2006 r., w którym sąd uznał, iż doręczenie pisma za pośrednictwem faksu nie jest doręczeniem za pomocą środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu przepisów o świadczeniu usług drogą elektroniczną, o którym mowa w art. 39¹ § 1 KPA. Stanowisko było uzasadniane tym, że faks nie jest urządzeniem informatycznym, gdyż przez tego rodzaju urządzenia należy rozumieć komputery wyposażone w pamięć umożliwiającą zapisywanie i odtwarzanie danych. Dlatego też wysyłanie informacji pomiędzy urządzeniami faksowymi nie zostało uznane za komunikowanie się za pomocą urządzeń tworzących zespół teleinformatyczny.

Jednakże należałoby w tym miejscu zwrócić uwagę na tzw. faks przez Internet, czyli technologię umożliwiającą odbieranie i wysyłanie faksów za pośrednictwem Internetu. Polega ona na przekazywaniu danych w postaci impulsów elektronicznych poprzez linię telefoniczną do odbiorcy, którym jest inna telekopiarka, przetwarzająca te impulsy w obrazy, a następnie drukująca je na papierze. Usługa „faksu przez Internet” pozwala na wysyłanie telekopii ze swojego komputera podłączonego do Internetu. W tym celu należy posłużyć się interfejsem Web, który jest dostępny na stronie dostawcy tejże usługi.

Podsumowanie

Kierunek zmian zaproponowany przez ustawodawcę w ustawie nowelizującej Kodeks postępowania cywilnego z 27.11.2017 r., mimo wymienionych wyżej mankamentów, należy ocenić pozytywnie. Wydaje się, że wskazane niedociągnięcia mogą zostać usunięte jeszcze na etapie postępowania legislacyjnego.

Od kilku lat widoczny jest trend uwzględniania zdobyczy techniki w postaci nowych form komunikacji w postępowaniu sądowym. Wynika to z tego, że realizacja prawa do sądu wymaga usankcjonowania środków komunikacji elektronicznej stosowanych w życiu codziennym obywateli.

Z uwagi na to, że wiele spraw administracyjnych może być załatwionych drogą elektroniczną, stąd oczekiwania obywateli, by podobne rozwiązania stosowane były w także postępowaniach sądowych.

¹⁴ B. Kaczmarek, [w:] J. Gołaczyński (red.), Informatyzacja postępowania..., s. 79, a także *taż*, Elektroniczne doręczenia według niemieckiego cywilnego prawa procesowego E-Biuletyn CBKE 2007, Nr 1.

¹⁵ II CZ 20/15, Legalis.

¹⁶ Zob. wyrok WSA w Warszawie z 5.12.2006 r., III SA/Wa 1836/06, Legalis.

Słowa kluczowe: elektroniczne postępowanie upominawcze, doręczenia elektroniczne, Portal Informacyjny

Changes in electronic proceedings by writ of payment and changes in electronic deliveries in the light of amendment of civil procedures code of 27.11.2017

The aim of the present study is the analysis of changes to the civil procedures code in regard to electronic proceedings by writ of payment and electronic deliveries and evaluation of consequences of the amendment. Electronic proceeding by writ of payment exist for many years now, however, certain modifications are necessary in order to streamline the proceedings. Electronic deliveries, which were efficient within whole civil procedure, require implementation of proper and detailed regulations, therefore, the planned amendment exceeds all expectations. The article presents detailed evaluation of consequences of new regulations and proposes changes, which would allow to keep aims of the amendment and at the same time avoid doubts and discrepancies that may appear in regard to planned norms.

Keywords: electronic proceedings by writ of payment, electronic deliveries, Information Portal.